

Møte i Bibliografisk gruppe 2010-05-05 – Sakliste

Sted: BIBSYS, Trondheim. Møterom Domino i 2. etasje.
Dato: Onsdag 5. mai 2010
Tid: 10:00 - 16:00

2010/06 Godkjenning av dagsorden

2010/07 Valg av møteleder og referent. Konstituering av gruppen

Gøril Hesstvedt har sittet som leder det siste året med Frank Haugen som nestleder. Ny leder og nestleder skal oppnevnes for ny periode, minimum ut 2010.

2010/08 Stadfesting av referat fra møte 03-02-2010.

Referatet er blitt godkjent i Diskusjonsforum. Se også punkt under 2010/09.

2010/09 Saker behandlet siden siste møte

BG har ved flere anledninger fått berettiget kritikk for at vi ikke har kunngjort vedtaksendringer som er foretatt i diskusjonsforum eller på e-post, mellom møtene. Et resultat av dette er at håndbøkene sier noe annet enn det som er vedtatt og står i referatet.

Et vedtatt referat bør ikke endres når det er godkjent. BG må finne en annen informasjonsform som gir tydelig melding når vedtak trekkes eller endres.

Vi kan sende ut melding til katalogkontaktene, eller legge ut et notat 'Diskusjonsforum BG', sammen med sakslister og referat. Andre mulige tiltak fremmes i møtet.

I det følgende er det listet opp saker som er behandlet siden siste møte:

Vedtaksendringer etter godkjenning av referatet

I etterkant av godkjenningen er det foretatt en endring av vedtaksordlyden i sak 2010/03, 1.OH, kategori 4.

Vedtak og avvik er oppdatert. Følgende tekst er lagt inn under 1.OH og gjelder:

"For dokumenter som består av to eller flere deler hvor innholdet er det samme, men teksten er på ulike språk og samisk er et av språkene, og det er hovedkilder på mer enn ett språk der samisk er et av språkene, foretrekkes hovedkilden på samisk."

Merknad til sak 2010/05, Spørsmål 4, Masteroppgaver / automatisk statistikk. BG mener det fins tilstrekkelig informasjon i basen for å ta ut etterspurt statistikk. BG trenger ikke å fatte vedtak for at dette skal kunne gjøres, det er opp til BIBSYS å tilrettelegge for uttak av statistikk.

Liste over funksjoner i \$4

Oversikt over de mest brukte kodene skal legges ut og teksten i BIBSYS-MARC skal oppdateres.

Tekst som skal sendes ut:

Liste over funksjoner i 1xx, 6xx og 7xx \$4 er klar til bruk. Bibliografisk gruppe har laget en oversikt over de mest brukte kodene fra MARC 21-lista. Kodene har fått norsk betegnelse, men forklaring og bruk har den opprinnelige engelske teksten.

1xx, 6xx og 7xx \$4 - kode for relasjon.

BG har foreløpig ikke stilt krav om at \$4 skal tas i bruk for alle dokumenter og innførsler, men en registrering av \$4 vil gi mulighet for bl.a. bedre presentasjon av poster. Når det gjelder musikkregistrering, skal \$x fortsatt brukes for de relasjonene det er åpnet for i BIBSYS-MARC.

I utgangspunktet kan alle koder i MARC21-listen brukes, men vi anbefaler at katalogisator bruker koden "oth" (annet) i \$4 når det ikke finnes en annen relevant kode i BIBSYS-listen. Send melding til Bibliografisk gruppe om nye koder vi bør ta inn fra MARC 21-listen. BIBSYS vil ta relasjonskoder inn i den norske listen etter behov.

Merk at eksamenssted (masteroppgaver, doktoravhandlinger og studentarbeider) kan registreres i 710 og kodes med "dgg" (eksamenssted) i \$4.

710 Universitetet i Oslo \$4 dgg

Begrunnelsen for bi-innførselen er dekket av avhandlingsnoten, for eksempel
500 Masteroppgave i informatikk, Universitetet i Oslo, 2009

BIBSYS-MARC

100 \$4 (R) Kode for relasjon

Relasjon mellom innførsel på person og dokument angis med en kode. Bruk "Liste over funksjoner" (lenke). Det er koden som skal registreres, ikke termen som beskriver koden.

Bruk kode "oth" dersom du ikke finner relevant kode for innførselen, og send melding til Bibliografisk gruppe om hvilken kode vi skal ta inn fra MARC 21-listen. BIBSYS vil ta relasjonskoder inn i den norske listen etter behov.

Delfeltet er ikke obligatorisk for alle dokumenter i BIBSYS, men det SKAL brukes i forbindelse med vitenskapelig bokpublisering. Informasjonen brukes som grunnlag for tildeling av midler til institusjonene. Koden "aut" (for forfatter / author) gir uttelling for vitenskapelig bokpublisering.

600 \$4

Relasjon mellom innførsel på person og dokument angis med en kode. Bruk "Liste over funksjoner" (lenke). Det er koden som skal registreres, ikke termen som beskriver koden.

Bruk kode "oth" dersom du ikke finner relevant kode for innførselen, og send melding til Bibliografisk gruppe om hvilken kode vi skal ta inn fra MARC 21-listen. BIBSYS vil ta relasjonskoder inn i den norske listen etter behov.

700 \$4

Relasjon mellom innførsel på person og dokument angis med en kode. Bruk "Liste over funksjoner" (lenke). Det er koden som skal registreres, ikke termen som beskriver koden.

Bruk kode "oth" dersom du ikke finner relevant kode for innførselen, og send melding til Bibliografisk gruppe om hvilken kode vi skal ta inn fra MARC 21-listen. BIBSYS vil ta relasjonskoder inn i den norske listen etter behov.

Delfeltet er ikke obligatorisk for alle dokumenter i BIBSYS, men det SKAL brukes i forbindelse med vitenskapelig bokpublisering. Informasjonen brukes som grunnlag for tildeling av midler til institusjonene. Koden "aut" (for forfatter / author) gir uttelling for vitenskapelig bokpublisering.

110 \$4

Relasjon mellom innførsel på korporasjon og dokument angis med en kode. Bruk "Liste over funksjoner" (lenke). Det er koden som skal registreres, ikke termen som beskriver koden.

Bruk kode "oth" dersom du ikke finner relevant kode for innførselen, og send melding til Bibliografisk gruppe om hvilken kode vi skal ta inn fra MARC 21-listen. BIBSYS vil ta relasjonskoder inn i den norske listen etter behov.

610 \$4

Relasjon mellom innførsel på korporasjon og dokument angis med en kode. Bruk "Liste over funksjoner" (lenke). Det er koden som skal registreres, ikke termen som beskriver koden.

Bruk kode "oth" dersom du ikke finner relevant kode for innførselen, og send melding til Bibliografisk gruppe om hvilken kode vi skal ta inn fra MARC 21-listen. BIBSYS vil ta relasjonskoder inn i den norske listen etter behov.

710 \$4

Relasjon mellom innførsel på korporasjon og dokument angis med en kode. Bruk "Liste over funksjoner" (lenke). Det er koden som skal registreres, ikke termen som beskriver koden.

Bruk kode "oth" dersom du ikke finner relevant kode for innførselen, og send melding til Bibliografisk gruppe om hvilken kode vi skal ta inn fra MARC 21-listen. BIBSYS vil ta relasjonskoder inn i den norske listen etter behov.

Merk at eksamenssted (masteroppgaver, doktoravhandlinger og studentarbeider) kan registreres i 710 og kodes med "dgg" (eksamenssted) i \$4

710 Universitetet i Oslo \$4 dgg

Begrunnelsen for bi-innførselen er dekket av avhandlingsnoten, f.eks. 500 Masteroppgave i informatikk, Universitetet i Oslo, 2009.

Utvidelse av 024

BIBSYS har utvidet bruken av 024 i forbindelse med utveksling av data med andre systemer. Dette er blitt gjort i samsvar med MARC21. BIBSYS-MARC vil bli oppdatert. BG har ikke hatt merknader til saken.

Ny betegnelse og nye delfelt vil bli:

024 Annet standardnummer

024 \$x 7

Kilde spesifisert i \$2

Endringer i BIBSYS-MARC i forbindelse med import av Samisk bibliografi

BG har behandlet følgende per e-post, det dreier seg om følgende:

008 \$b 5 – Kode for anmeldelse

008 \$s Kode for sjanger. BG vurderer om denne koden skal gjøres repeterbar? Her er det ikke konkludert enda.

040 \$a og \$d innføres til bruk for NB

648 Årstall som emne: Vi innfører 648 i overensstemmelse med MARC 21 til bruk for årstall som emne. I første omgang er det NB som vil ta i bruk denne.

440 \$x ISSN innføres primært til bruk for NB.

610 \$v Underinndeling på form innføres. \$x omdefineres til Generell underinndeling.

651. Her er det en del endringer som jeg har omtalt i et eget skriv som jeg sendte ut. Alle har sagt ok til denne, så da er den i praksis vedtatt pr epost. (Jeg kan sende ut en konkluderende epost om det.) Hele konklusjonen tas med i sakliste (og referatet når vi kommer så langt)

773, to nye delfelt innført: \$g og \$s

BIBSYS har også innført andre felter, som BG ikke har drøftet.

2010/10 Serier etter Bilag A

Saken har tidligere vært behandlet under 2009/05, Saker behandlet siden siste møte. BG fattet vedtak 'Om serier og Bilag A; oversendt sak fra Katvakt'.

BG vedtok presisering i møte:

'Første ord etter innledende artikkel i seriefeltene 440, 490 og 491 skal ha liten bokstav'.

I etterkant av møtet endret BG presiseringen til :

Første ord etter innledende artikkel i alle seriefeltene (440, 490, 491, 800 \$t og 830) skal ha liten forbokstav.

Vedtakslisten er oppdatert, men selve vedtaksendringen kan ikke spores. BG beklager mangelfullt informasjonsarbeid. Saksbehandlingsrutinene diskuteres under 2010/09.

Nye saker

2010/11 Ordningsord for opera-DVD

Saken har startet som en henvendelse fra Katvakt ang. ulik praksis for valg av ordningsord for opera-DVD i bibliotekbasen. Enkelte bibliotek bruker komponisten som hovedordningsord på samme måte som for lydopptak, mens andre gir opera-DVD hovedinnførsel på tittel som for filmer og videoopptak. Andre igjen skiller mellom filmede sceneframføringer og filmatiseringer (bearbeidelser for film), der den første gis hovedinnførsel på komponist og den andre på tittel.

Det er behov for å presisere regler for valg av ordningsord for film og videoopptak av musikkverk.

Bibliografisk gruppe vurderer det slik at opera-DVD i henhold til Katalogiseringsregler (7.0A) skal

katalogiseres som film- og videoopptak og ikke som lydopptak. Spesielle regler for valg av søkeelementer for lydopptak av musikkverk gjelder ikke for filmopptak av musikkverk. Det skilles heller ikke mellom filmete sceneframførelser og filmatiseringer (bearbeidelser for film).

Film- og videoopptak av musikkverk; opera, ballett og konsertframførelser katalogiseres i henhold til kapittel 7. Valg av ordningsord følger de generelle reglene i kapittel 21. Et verk får tittelen som hovedordningsord når flere enn tre står ansvarlig for det kunstneriske og intellektuelle innholdet (21.1C(1)). Bak en opera-DVD står produsent, fotograf, utøvere, komponist, librettist med flere. Den vil derfor normalt få hovedinnførsel på tittel.

Bibliografisk gruppe anbefaler Inger Cathrine Spangen "Når katalogen omfatter mer enn bøker" som veiledende for katalogiseringen av denne typen materiale.

Eksempelsamlingen tilføres relevante eksempler (OBJEKTID: 042489148 ...) og det legges inn ny tekst om film- og videoopptak i brukerhåndbok for musikk, når denne skal revideres.

2010/12 MARC-felt 015 – problemer med dublering og sletting.

Nasjonalbiblioteket (NB) har inngått et samarbeid med Biblioteksentralen (BS) om metadataproduksjon. Samarbeidet innebærer at hver natt importeres et antall poster fra BS inn i BIBSYS-basen. Postene får i BIBSYS objektid.-status 'ukatm' og har ikke dokid. Etter hvert tas disse postene i bruk av NB (eller andre BIBSYS-bibliotek) ved at det registreres dokid. Alle postene vi får fra BS, har et identifikasjonsnummer fra BS registrert i 015 \$a, for eksempel

```
*000 $a100873235
*008 $ap
$bv
$cnob
$nj
*015 $a(BIBBI)0257049
*020 $a9788202322465
$cnkr 79.00
*100 $aØien, Jan-Kåre
*245 $aLos-Reinerts oppdagelsesbok
*260 $bCappelen Damm
Sc2010
```

Vi har opplevd 2 problemer i forbindelse med dette nummeret:

1. At bibliotek går inn og sletter nummeret
2. At nummeret blir dublet i andre poster via kopikatalogisering (nykop)

Når et bibliotek sletter et slikt nummer, mister vi henvisningen til kildebasen. Vi ender opp med poster der NB ikke kan være sikre på om posten kommer fra BS eller ikke (ut i fra den bibliografiske informasjonen i posten). Det medfører også at statistikken over BS-poster som NB har tatt i bruk ikke blir korrekt, siden statistikken baserer seg på forekomst av marcfelt 015 med BIBBI-nummer.

Vi foreslår derfor at det legges inn en sperre for sletting av BIBBI-nummer i 015 i BIBSYS. Et relevant spørsmål i den sammenheng er om man bør se prinsipielt på dette og sperre for sletting av 015 på generell basis. Men det har også noen problematiske sider, for eksempel ved gjenbruk av poster fra LC-brønn, der det i noen tilfeller vil være riktig å slette 015 (gjenbruk av data fra en lignende post som ikke egentlig representerer publikasjonen som registreres).

Det er derfor kanskje et skille her mellom BS-postene og poster som hentes fra brønn. BS-postene kommer rett inn i basen, mens kopiering fra brønn er basert på en manuell vurdering. Hvis det blir lagt inn sperre for sletting av 015 med BIBBI-nummer, må det selvsagt likevel være mulighet for å

slette hele posten.

Det andre problemet vi opplever, er at andre BIBSYS-bibliotek ikke benytter BS-posten, men lager en dublettinnførsel ved å kopikatalogisere BS-posten (nykop). Hva som er årsaken til at dette skjer, er ikke bestandig greit å vite. En antakelse er at man er redd for å benytte "tynne" poster fra BS uten dokid. Problemet som oppstår her, er at ved slik kopikatalogisering får vi 2 poster i basen som ikke bare er dubletter, de har også samme BIBBI-nummer i 015. Derfor ønsker NB at 015 blir "skrelt vekk" ved kopikatalogisering i BIBSYS (nykop). Her mener vi dette bør skje generelt og ikke bare knyttet til tilfellene der det er et BIBBI-nummer registrert i 015.

2010/13 Forslag om ny kommando 'eNykop'

I BIBSYS biblioteksystem har vi i dag muligheten til å registrere nettressurser med kommando 'ereg', som tilsvarer 'nykat'-kommandoen for registrering av annet materiale. Det er også innført en kommando 'ekopi' som gjør det mulig å registrere en nettressurs ved å kopiere inn data fra en post for trykt utgave av samme ressurs.

Ikke alle nettressurser har en slik trykt ekvivalent. Noen nettressurser er født digitale. Men det finnes ingen kommando knyttet til registrering av nettressurser som lar deg kopikatalogisere en post for en nettressurs, tilsvarende kommandoen 'nykop' for annet materiale. Vi ser et behov for en slik kopikatalogiseringskommando, særlig i forhold til hefter i nummererte institusjonsserier som er født digitalt.

Ved bruk av kommando 'nykop' får postene status 'kat'. Kommandoene 'ereg' og 'ekopi' gir begge status 'mini'. Det er ikke mulig å nedgradere poster laget med 'nykop' til mini etter registrering. Det betyr at dersom bibliotekene ønsker kopikatalogisere nettressurser som er født digitale blir de tvunget til å registrere dem på et høyere nivå enn de kanskje ellers hadde tenkt seg. Man kan tenke seg at det vil føre til mange dårlige 'kat'-poster og en underminering av kvalitetsstempelen som status 'kat' står for.

('Ereg' gir også noen andre fordeler, som automatisk utfylt 008 \$a n og automatisk utfylt 020 \$c Gratis for gratisressurser, som man mister ved bruk av 'nykop', men det er kanskje ikke så viktig) Vi ber derfor om at det innføres en kopikatalogiseringskommando for nettressurser, for eksempel 'eNykop'.

2010/14 Geografiske navn

BG vedtok i møte 3.2.2010 under sak 2010/03 Nasjonalbibliotekets bibliografier i Bibliotekbasen.:
23 Stedsnavn

Språkrådets liste innføres som norm i BIBSYS for navn som ikke står i UD's liste, jf. anbefaling fra Den norske katalogkomité. Dette har vært praksis i BIBSYS og BG foreslår at det fattes et formelt vedtak i saken:

Geografiske navn. UD's liste over geografiske navn benyttes. Når denne ikke er fullstendig, følges Språkrådets liste.

Til saken: Dette er etablert BIBSYS-praksis (som samsvarer med anbefalingene til Den norske katalogkomité), hvor vi ikke finner formelt vedtak i 'Vedtaks- og avvik'. Saken tas med for å få det formelle på plass, hvis BG finner det nødvendig.

2010/15 Blu-ray – sak fra Katvakt

BIBSYS har mottatt henvendelse fra Katvakt vedrørende koding av Blu-Ray.

Forslag 1: å slå alle optiske plater sammen i én kode i 008 \$a, skille type innhold i 008 \$b, og spesifisere type lagringsmedium i 300.

Anne melder: 008 \$a å Laserplate er et format som ikke er brukt lenger. Dette betyr ikke at koden kan slettes. De har ikke gjort det i MARC 21. Det finnes gamle plater med denne koden.

Forslag 2: La optiske plater være splittet i ulike koder. Hvis vi gjør det, får vi eksportert til MARC 21. Vi har nok bokstaver igjen til å innføre egen kode for Blue-Ray i \$a.

Innstilling fra BGs leder: BIBSYS innfører egen kode for Blue-Ray i \$a. Dette setter oss i stand til å eksportere til MARC21. Forslag til verdi i 008 \$a:

Blu-Ray 008 \$a q

For saksbehandling i møtet: se også foreløpig diskusjon i Diskusjonsforum

2010/16 Lydopptak

Kvaliteten på Kat2-poster varierer. Det er spesielt uforutsigbarheten av hvilke sporposter som er registrert som er uakseptabel for flere bibliotek. Det hender for ofte at bare noen sporposter er registrert. Dette fører til unødvendig kontrollarbeid for dem som henger seg på en post, og ujevn fordeling av arbeidet med felleskatalogisering.

I håndboken for musikkatalogisering står det følgende:

Alle enkeltverk på lydopptak av innspilt musikk skal i prinsippet katalogiseres for seg på spornivå. Det betyr at det er ønskelig, men ikke obligatorisk, å registrere sporposter. Dersom det ikke lages sporposter, skal ikke opplysninger som gjelder sporet registreres på plateposten.

Videre har vi i "Vedtak og avvik som gjelder musikk", 6.7B18.: Her står det at man ikke skal lage innholdsnote, men i stedet lage sporposter. Dette er angitt som en presisering, ikke et avvik. Dette må forstås som at det er obligatorisk å lage sporposter, siden disse skal erstatte innholdsnote som er obligatorisk i henhold til 6.7B18. (NB. For boklig materiale lages innholdsnote "hvis det anses nødvendig".)

Regelverket er presisert i Vedtak og avvik:

13.5 «I»-analytter Lydopptak 16.11.00

Det er ønskelig, men ikke obligatorisk å [sic] registrere sporposter for lydopptak

Det foreligger forslag:

Vedtak 13.5 «I»-analytter Lydopptak 16.11.00

Det er ønskelig, men ikke obligatorisk å registrere sporposter for lydopptak

Endres til:

Det er obligatorisk å registrere sporposter på fullkatalogiserte lydopptak (status: kat2).

Ulempen med en løsning med ufullstendige poster er at tilvekstposten for lydopptak ikke kan brukes videre ved ferdigstilling av dokumentet. Bruk av minidata vil gi 2 poster for samme dokument: en post med status akset og en post med status mini. Dette vil være vanskelig å håndtere for bibliotekene.

Alternativt forslag:

BIBSYS bekrefter avvik til katalogiseringsregel 6.7B18 Innhold (lydopptak).

Det er ønskelig, men ikke obligatorisk, å registrere sporposter. Dersom det ikke lages sporposter, skal ikke opplysninger som gjelder sporet registreres på plateposten.

Det utarbeides løsninger for:

Hvordan kvaliteten på postene bør forbedres ved å registrere alle spor ved katalogisering

Hvordan synliggjøre mangelfull registrering på sporpostene

2010/17 Produksjonsår for filmer

Saken har startet som en sak fra Katvakt. En foreløpig diskusjon har foregått i Diskusjonsforum. For saksbehandling i møtet henvises det til diskusjonsinnleggene i forumet.

Saken ble sendt til Katvakt fra UBB, og dreier seg om muligheter for å gjøre produksjonsår for film søkbart. Dette er en vesentlig opplysning, og kan være viktigere enn utgivelsesåret for DVDen av samme film. Spørsmålvar er om MARC-felt 045 kunne tas i bruk, dette er i dag brukt for musikk. Dette avvises av BG, men ettersom tilsvarende saker har vært diskutert tidligere, letes det etter andre løsninger.

BG foreslår:

BIBSYS innfører 008 \$j Opprinnelig produksjonsår for film

Denne vil tilsvare 008 pos. 6=p og pos. 11-14 i MARC 21.

Det vil bli søkbart i BIBSYS Ask, feltet Årstall (yyyy-yyyy) som brukes til å avgrense søk.

Det er enkelt å ta det inn i nedtrekksmenyen for felt som det kan søkes på.

Når det gjelder sortering er det usikkert om kan innføre det, men de fleste vil være tjent med å kunne søke og avgrense.

Det må vurderes om feltet også kan generere en note i MARC-felt 500, eller om en slik må registreres manuelt. Bruk av 008 \$j bør vises som tekst (note) på den bibliografiske posten.

2010/18 PDF-sidetall

En foreløpig gjennomgang har foregått i Diskusjonsforum:

BG har mottatt spørsmål om det fins et vedtak i BIBSYS på at for PDF-filer er det sidetallet som vises i Adobe-leseren som skal brukes og ikke den pagineringen som er registrert i selve PDFen.

BG kan ikke se at det finnes vedtak i BIBSYS som sier at det er sidetallet i Adobe-leseren som skal brukes for PDF-filer. Det finnes heller ikke noe vedtak som sier at det ikke skal brukes.

Iflg. Katalogiseringsregler (9.0B2) er det valgfritt om en vil bruke Adobe-leseren eller selve PDFen som kilde for omfangsopplysninger.

Det er imidlertid gode grunner til IKKE å bruke sidetallet som vises i Adobe-leseren:

* Pagineringen gjengis ikke slik den er i dokumentet med romertall etc., og sier ingenting om illustrasjoner.

* Sidetallet i Adobe vil ofte være større enn det som faktisk er tekstsider i publikasjonen.

* Omfangsopplysning på posten for elektronisk reproduksjon vil følgelig kunne avvike fra omfangsopplysning på trykt originalutgave.

For øvrig praktiseres valgfri regel jf. Vedtak og avvik 9.5. Det vil si at vi normalt ikke legger inn omfang på PDFer ved ereg, men beholder opplysninger i 300 ved ekopi. Omfangsopplysningene vil da i praksis tilsvare pagineringen i PDFen.

Det bør avklares hva man bør gjøre med upaginerte pdfer. Skal en da bruke Adobe-leserens sidetall eller kanskje registrere: 1 fil (upag.)?

2010/19 MARC-felt for Dewey

Muntlig presentasjon v. Ketil Falck, UBB.

2010/20 Eventuelt

